

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วัจนลีลาภาษากฎหมายไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา ลักษณะทางภาษาที่โดดเด่นในภาษากฎหมายของไทย และ 2) เชื่อมโยงลักษณะทางภาษาเข้ากับ คุณลักษณะของภาษากฎหมาย ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์คือข้อมูลภาษากฎหมายประกอบด้วย ตัวบทกฎหมายและคำพิพากษาของศาล นอกจากนี้ยังได้ทำการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับ ข้อมูลจากทำเนียบภาษาวิชาการ ภาษาสื่อ และภาษาการเมือง เพื่อคัดเลือกลักษณะทางภาษาที่ ปรากฏโดดเด่นในภาษากฎหมาย โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ของ ไบเบอร์ และคอนราด (Biber and Conrad 2009) โดยวิเคราะห์ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า ภาษา กฎหมายของไทยมีคุณลักษณะเด่น 5 ประการ ซึ่งแต่ละคุณลักษณะมีตัวบ่งชี้ (ลักษณะทางภาษา) ดังนี้ คุณลักษณะ**ความแจ่มชัด** ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การใช้ภาษาแสดงการอ้างถึง และ การใช้นามวลีที่มีส่วนขยายคุณานุประโยค คุณลักษณะ**ความซับซ้อน** ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การใช้ประโยคซ้อน ตัวบ่งชี้**ความรวม** และการใช้ศัพท์สำนวนเฉพาะ คุณลักษณะ**อำนาจ บังคับ** พิจารณาจากการใช้คำกริยา 2 ประเภท ได้แก่ กริยาบังคับ และกริยาอนุญาต คุณลักษณะ **ความเป็นวัตถุวิสัย** ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ การใช้นามวลีแปลง และการปรากฏของการใช้ ประโยคกรรมวาจก และ คุณลักษณะ**ความถูกต้องแม่นยำ** มีตัวบ่งชี้คือ การใช้ตัวเลขที่ระบุเป็น การเฉพาะเจาะจงในการอ้างถึงข้อมูลทางกฎหมาย และข้อมูลเฉพาะด้านเวลา และเอกสาร หลักฐาน

คำสำคัญ: ภาษากฎหมาย, ทำเนียบภาษา, วัจนลีลา, คุณลักษณะ, ตัวบ่งชี้, อำนาจ

ABSTRACT

The present study aims to investigate prominent linguistic features that mark Thai legal language and to relate those linguistic features to certain stylistic attributes of legal language. Data of legal language were drawn from codes and court judgments. By applying Biber and Conrad's qualitative and quantitative methods (Biber and Conrad 2009), legal language was compared to three other registers; namely, academic language, media language, and political language in order to determine the distinctive linguistic characteristics of Thai legal language. The results show five attributes of Thai legal language, and each attribute is marked by certain linguistic forms. Explicitness is marked by different types of reference and by the use of relative clauses. Complexity is indicated by three markers: the use of complex sentences, co-ordinate conjunctions, and legal terminology. Authority is marked by two types of verbs, namely, authoritative verbs and permissive verbs. Objectivity is indicated by the use of nominalization and passive constructions. In addition, accuracy is marked by the phrases referring to the previous documents and by the use of numbers referring to the exact dates and time.

Key words: *legal language, register, style, attribute, linguistic marker, power*